

РЕШЕНИЕ

№ 928

гр. София, 16.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 154 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Д.Б.А.

при участието на секретаря СИМОНА СВ. ЦВЕТКОВА
като разглежда докладваното от Д.Б.А. Гражданско дело № 20231110140938 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано, въз основа на искова молба, подадена от Н. Е. П., ЕГН *****, с адрес: /адрес/, с която са предявени обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 26 ЗЗД във вр. с чл. 22 ЗПК и иск по чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД срещу /фирма/, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: /адрес/.

В исковата молба се твърди, че между страните е сключен договор за паричен заем № 40008315617 от 04.03.2022 г., за сумата от 2000,00 лв., като в същия било договорено ползването на допълнителни услуги на стойност 1 900,00 лева. Ищецът твърди, че е заплатил изцяло стойността на кредита. Навежда твърдения за нищожност на клаузите от договора, отнасящи се до закупените допълнителни услуги „Фаст“ и „Флекси“, като противоречащи на добрите нрави и неравноправни. С оглед изложеното моли съда да прогласи нищожността на посочените клаузи за допълнителните услуги „Фаст“ и „Флекси“, както и връщане на сумата от 361,13 лв. (съобразно допуснато с протоколно определение от 15.11.2023 г. изменение на иска чрез увеличаване на неговия размер), платени без основание, от които 341,68 лв. – възнаграждение за допълнителни услуги и 19,45 лв. – такса за предсрочно погасяване на кредита.

В срока по 131 от ГПК ответникът е подал отговор на исковата молба, с който оспорва допустимостта на предявения иск, както и неговата основателност. Оспорва наличието на основания за прогласяване на нищожността на договор за паричен заем № 40008315617 от 04.03.2022 г. Твърди, че задълженията по договора са платени предсрочно по молба на ищеца на 26.04.2022 г. и са били в размер на 2 465,49 лв., от които 2 000,00 лв. главница, 103,77 лв. възнаградителна лихва, 341,68 лв. възнаграждение за допълнителни услуги, лихва за просрочие - 0,59 лв. и такса за предсрочно погасяване в размер на 19,45 лв.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Предявени са обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД за прогласяване нищожността на клаузите от договор за потребителски кредит № 40008315617 от 04.03.2022 г., отнасящи се до закупените допълнителни услуги "Фаст" и "Флекси", и осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД за сумата от 361,13 лв. (съобразно допуснато с протоколно определение от 15.11.2023 г. изменение на иска чрез увеличаване на неговия размер), част от вземане в общ размер от 1900,00 лева.

С оглед становището на ответника с отговора на исковата молба, на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК, съдът е отделил за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че по силата на процесния договор за паричен заем № 40008315617 от 04.03.2022 г. между страните е възникнало облигационно правоотношение.

Видно от представения договор за потребителски кредит ***** "Стандарт" № 40008315617/04.03.2022 г. и погасителен план към него, се установява, че между ***** в качеството му на кредитор, и Н. Е. П., в качеството му на кредитополучател, е сключен договор за потребителски кредит със следните параметри: сума на кредита: 2 000,00 лв.; срок на кредита: 24 месеца; размер на вноската: 123,46 лв. /с изключение на последната вноска, която е в размер на 123,37 лв./; ГПР – 48,58 %; ГЛП – 41,00 %; лихвен процент на ден: 0,11 %; дължима сума по кредита: 2 962,95 лв. Договорени са и пакет допълнителни услуги: възнаграждение за закупена услуга "Фаст" в размер на 700,00 лв. и възнаграждение за закупена услуга "Флекси" в размер на 1 200,00 лв., с посочен размер на вноската по закупените допълнителни услуги - 79,17 лв. Страните са уговорили, че възнаграждението за поисканата и закупена допълнителна услуга става изискуемо с подписването на договора за потребителски кредит, но се разсрочва за срока на договора на равни месечни вноски и се добавя към месечните вноски за погасяване на кредита, като по този начин общото задължение по кредита с включените възнаграждения за допълнителни услуги възлиза в размер на 4 862,95 лв., при общ размер на вноската – 202,63 лв. /с изключение на последната вноска, която е в размер на 202,46 лв./, с дата на погасяване - 10-ти ден от месеца. Уговорено е също, че ако кредитополучателят поиска да погаси изцяло или частично своя кредит преди уговорения срок, възнаграждението за закупената допълнителна услуга „Фаст“ се дължи в пълен размер.

По делото са приложени също искане за отпускане на потребителски кредит ***** № 40008315617 от 04.03.2022 г., общи условия към договора, стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити и допълнителна преддоговорна информация, представляваща приложение към стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити. Според последната, допълнителната услуга „Фаст“ гарантира приоритетно разглеждане на искането за отпускане на потребителски кредит в рамките на един час, считано от постъпване на искането в системата на ***** или в срок до два часа от началото на първия следващ работен ден, в случай, че искането постъпи в системата извън работното време на кредитора, в неработен ден или на официален празник, като е посочено, че кредитополучателите, които не са избрали и закупили допълнителната услуга „Фаст“, получават разглеждане и становище на искането за отпускане на потребителски кредит в срок от пет работни дни, считано от постъпване на искането за отпускане на потребителски кредит в системата на ***** . В т. 15 от приложимите ОУ е посочено, че разписаните правила, касаещи допълнителните услуги, се прилагат само в случаите, в които клиентът е избрал да закупи пакет от допълнителни услуги, като за фактическото ползване на услугите следва да са налице предвидените в ОУ специфични условия за всяка една от тях.

От съвкупната преценка на събрания по делото доказателствен материал и с оглед становището на ответника с отговора на исковата молба, се установява, че ищецът е заплатил на ответното дружество сума в общ размер на 2 465,49 лева, от които: 2 000,00 лв. – главница; 103,77 лв. – възнаградителна лихва, дължима до 26.04.2022 г.; 341,68 лв. – възнаграждение за допълнителни услуги; 0,59 лв. – лихва за просрочие и 19,45 лв. – такса за предсрочно погасяване на кредита.

По отношение на процесния договор за кредит приложение намират разпоредбите на ЗПК, доколкото по своята същност облигационното правоотношение между страните

представлява договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9 ЗПК. Според легалната дефиниция, дадена в разпоредба на чл. 9 от ЗПК, въз основа на договора за потребителски кредит кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане срещу задължение на длъжника потребител да върне предоставената парична сума. Доколкото по настоящото дело не се твърди и не е доказано сумата по предоставения заем да е използвана за свързани с професионалната и търговска дейност на кредитополучателя цели, то следва да се приеме, че средствата, предоставени по процесния договор са използвани за цели, извън професионална и търговска дейност на потребителя, а представеният по делото договор е по правната си същност договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9 от ЗПК. Поради това процесният договор се подчинява на правилата на Закон за потребителския кредит и на чл. 143 – 147б от Закон за защита на потребителите, в това число и забраната за неравноправни клаузи, за наличието на които съдът следи служебно. За да е налице валидно сключен договор за потребителски кредит, необходимо е същият да отговаря кумулативно на всички предвидени в разпоредбите на чл. 10, ал. 1 ЗПК, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и т. 20 и ал. 2 ЗПК и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9 ЗПК изисквания. Неспазването на което и да е от тях, съгласно императивната разпоредба на чл. 22 ЗПК, води до недействителност на договора за потребителски кредит. Същата има характер на изначална недействителност, защото последиците са изискуеми при самото сключване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и другите разходи по кредита.

Настоящият съдебен състав счита, че в случая са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7, 8, 9, 11 и 12 и 20 ЗПК и чл. 11, ал. 2 ЗПК. Договорът е сключен при Общи условия, които са неразделна част от него и са подписани на всяка страница от страните, като е спазена и писмената форма за действителност, съгласно разпоредбата на чл. 10, ал. 1 ЗПК, с шрифт на текста не по – малък от 12. Посочен е общият размер на задължението по кредита /4 862,95 лв./ и условията за усвояването му /чрез банков превод по посочената в самия договор за кредит банкова сметка/. Посочен е лихвеният процент по кредита – 41,00 % и условията за прилагането му – т. 4 от ОУ. Тъй като лихвеният процент е фиксиран за целия срок на договора, неприложими към същия са изискванията за: посочване на индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент и методиката за изчисляване на референтния лихвен процент, съгласно чл. 33а ЗПК. Отделно от това нито се твърди, нито се установява, че е уговорено прилагането на различни лихвени проценти. Изготвен е и погасителен план, който съдържа информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, разпределение на вноските между различните неизплатени суми, както и за размера, броя и датите на плащане на вноските за допълнителните услуги „Фаст“ и „Флекси“, като е посочена и общата стойност на плащанията, с което съдът приема, че са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК, при съобразяване и на разясненията, дадени в решение № 106 от 03.06.2022 г. по гр. д. № 3253/2021 г. по описа на ВКС, III г. о., според което в договора за кредит трябва да се посочат само размерът, броят и периодичността на дължимите погасителни вноски и когато е уместно, редът на разпределение на вноските между различни неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването; в срочния договор за кредит, предвиждащ погасяването на главницата чрез последователни вноски, не трябва да се уточнява под формата на погасителен план каква част от съответната вноска е предназначена за погасяването на тази главница.

Договорът съдържа информация за правото на потребителя при погасяване на главницата да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания, сроковете и условията за извършването на тези плащания – т. 7.3.1. от ОУ, съгласно изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 12 ЗПК, като е уредено и правото на отказ на потребителя от договора и условията за неговото упражняване – т. 7 от ОУ - срока, в който това право може да бъде упражнено, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата. Ето защо разпоредбите на чл. 11, ал. 1, т. 11, т. 12 и т. 20 ЗПК не са нарушени и процесният договор за кредит не е недействителен на това основание.

Настоящият съдебен състав приема обаче, че договорът за потребителски кредит не отговаря на изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа годишния

процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит, а според ал. 2 на същата разпоредба годишният процент на разходите по кредита се изчислява по формула съгласно приложение № 1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания.

В случая уговорените в процесния договор възнаграждения за допълнителни услуги в общ размер на 1 900,00 лв. представляват разход по кредита, който следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите – ГПР (индикатор за общото оскъпяване на кредита) – чл. 19, ал. 1 и 2 ЗПК, който съобразно правилото на чл. 19, ал. 4 ЗПК не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България (основен лихвен процент плюс 10 %), което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума, а клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни – чл. 19, ал. 5 ЗПК. Този извод следва от дефиницията на понятието „общ разход по кредита за потребителя“, съдържаща се в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, според която това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по - специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия; общият разход по кредита за потребителя не включва нотариални такси. Съгласно т. 2 „обща сума, дължима от потребителя“ е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.

Според практиката на СЕС – решение по дело C-686/19, с понятието „общи разходи по кредита за потребителя“ се обозначават всички разходи, които потребителят е длъжен да заплати по договора за кредит и които са известни на кредитора, включително комисионните, които кредитополучателят е длъжен да заплати на кредитора.

Съгласно разясненията, дадени от Съда на ЕС по дело C-779/18, съдът разполага с възможността да контролира неравноправния характер при определяне на годишния процент на разходите, дори при законово установената граница.

В случая е посочен годишен процент на разходите по кредита – 48,58 %, който формално отговаря на изискването на чл. 19, ал. 4 ЗПК. В частност общото задължение на ищеца е съответно на вписаните в погасителния план – неразделна част от договора за кредит, сборни плащания, в които се включва и задължението по закупения пакет от допълнителни услуги „Фаст“ и „Флекси“. Общият размер на месечната вноса е определен като сбор от главница, договорна лихва и ежемесечно дължима вноса по закупените допълнителни услуги. Това възнаграждение за допълнителни услуги обаче не е отразено като разход при формирането на оповестения ГПР от 48,58%, въпреки, че е включено в общия дълг и месечните вноски. Този начин на оповестяване на разходите не е съответен на изискването на чл. 19, ал. 1 ЗПК. При отчитането на възнаграждението за закупения пакет допълнителни услуги като несъмнен разход, действителният ГПР би бил значително завишен. Сборът от двете възнаграждения за допълнителни услуги е 1 900,00 лв., като след прибавянето им към уговорения ГПР от 48,58%, се налага изводът, че общият размер на ГПР надхвърля неколккратно императивно предвидения максимален размер съобразно разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Следва да се отбележи, че само общият размер на двете допълнителни възнаграждения (1 900,00 лв.) представлява почти 100% от размера на заетата сума (2 000,00 лв.). По този начин се заобикаля ограничението на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Посоченият разход за допълнителни услуги подлежи на разсрочено плащане, ведно с погасителните вноски по кредита, от което следва, че по този начин е установено скрито допълнително възнаграждение на кредитора, което не е посочено при определяне на годишния процент на разходите. Ответникът - кредитодател е обявил параметрите на общо оскъпяване на отпуснатия кредит по начин, изключващ възможността за възприемане от страна на потребителя на действително поетата финансова тежест, като е предложил

отделно цени на кредита и на пакета допълнителни услуги и е оповестил годишен процент на разходите, но без да включи в него значителния добавен разход за възнаграждение за допълнителни услуги. Регламентираното от законодателя ограничение за размера на всички разходи по кредита цели да предотврати прекомерното му оскъпяване чрез въвеждане на други разходи, комисионни, възнаграждения от страна на търговеца, в нарушение на принципа на добросъвестността, което би довело до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя по смисъла на чл. 143 ЗЗП, който закон намира приложение съгласно чл. 24 ЗПК.

Клаузите, предвиждащи заплащане на възнаграждение за допълнителни услуги, са установени и в противоречие на разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, съгласно която кредиторът не може да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Разходите за приоритетно разглеждане на искането за отпускане на потребителски кредит са такива, свързани с усвояване на кредита. В този смисъл възнаграждението, дължимо за допълнителната услуга „Фаст“, се явява в пряко противоречие с разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, с оглед на което тази клауза от договора е нищожна на основание чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД. Със закупуването на допълнителната услуга „Фаст“ потребителят е поставен в значително по-неблагоприятно положение в процесното правоотношение и въз основа на това клаузите, с които се уговарят допълнителни услуги са и неравноправни по смисъла на Директива 93/13/ЕИО, доколкото възлагат допълнителна финансова тежест за потребителя, оскъпяват „цената на кредита“ и по съществото си представляват реализирана за кредитора печалба. Таксата за приоритетно разглеждане на искането за кредит се претендира като дължима на основание допълнителна, незадължителна услуга, предоставена по искане на кредитополучателя. Самото естество на действията на кредитора, посочени като съдържание на претендираната престация, обаче, изключва квалификацията им като допълнително благо, за което да е обосновано насрещно възнаграждение. В случая заплащането на възнаграждение за допълнителна услуга „Фаст“ е уговорено без да е ясна типичната насрещна престация, обосноваваща по-високи разходи за кредитополучателя. В тази връзка следва да се посочи, че целта на таксите и комисионните по чл. 10а, ал. 1 ЗПК е да се покрият административните разходи на кредитора при предоставяне на допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, но различни от основната услуга по предоставяне на кредит. Възлагането в тежест на потребителя на допълнителни възнаграждения, свързани с действия по усвояването и управлението на кредита, които са част от дейността на кредитора по предоставянето на кредита, не е обосновано с икономическия интерес на търговеца и е предпоставка за неоснователното му обогатяване. Подобни уговорки, водещи до отделяне на пакета услуги от основното съдържание на кредита, заобикалят изискването за оповестяване на общия разход по кредита и забраната размерът на годишния процент на разходите да не надвишава пет пъти размера на законната лихва.

Що се отнася до услугата "Флекси", с оглед обстоятелството, че ОУ към договора за кредит /т. 15.2.1.2 и чл. 15.2.2.3/ предвиждат необходимост от сключване на анекс към договора за кредит при ползване на всяка една от услугите, а не възможност за кредитополучателя да се възползва директно от тях чрез едностранно изявление, се налага заключението, че допълнителните услуги, свързани с отлагане на вноски и тяхното намаляване, представляват по своя характер изменения на кредитното правоотношение по съгласие на страните по реда на чл. 20а, ал. 2 ЗЗД, а не допълнителна услуга по смисъла на чл. 10а, ал. 1 ЗПК. Ето защо възнагражденията попадат в хипотезата на императивната забрана на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, доколкото са уговорени за елемент от съдържанието на самото кредитно правоотношение, а не за предоставяне на свързана с него допълнителна услуга.

При това положение и въз основа на съвкупната преценка на всяка от уговорките, макар формално процесният договор да покрива изискуемите реквизити по чл. 11, ал. 1 ЗПК, вписаните параметри не кореспондират на изискуемото съдържание по т. 10 – годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя. След като в договора не е посочен ГПР при съобразяване на всички участващи при формирането му елементи, което води до неяснота за потребителя относно неговия размер, не може да се приеме, че е спазена разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Характерът на вземането за такса за приоритетно разглеждане на кандидатурата за кредит, представляващо възнаграждение на предоставения паричен ресурс, предполага включването му в ГПР и липсата на този разход в договора при изчисляването на ГПР е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Според настоящия съдебен състав текстът на последната норма не следва да се възприема буквално, а именно - при посочен,

макар и неправилно ГПР, да се приема, че е изпълнено изискването на закона за съдържание на договора. Тази част от сделката е особено съществена за интересите на потребителите, тъй като целта на уредбата на годишния процент на разходите по кредита е чрез императивни норми да се уеднакви изчисляването и посочването му в договора и това да служи за сравнение на кредитните продукти, да ориентира икономическия избор на потребителя и да му позволи да прецени обхвата на поетите от него задължения. Затова и неяснотите, вътрешното противоречие или подвеждащото оповестяване на това изискуемо съдържание, законодателят урежда като порок от толкова висока степен, че изключва валидността на договарянето – чл. 22 ЗПК (така и определение № 60451/03.06.2021 г. по гр. д. № 850/2021 г. по описа на ВКС, III г. о., решение № 2449/16.05.2023 г. по в. гр. д. № 87/2022 г. по описа на СГС, решение № 4067/20.07.2023 г. по в. гр. д. № 9689/2022 г. по описа на СГС, решение № 3609/04.07.2023 г. по в. гр. д. № 8049/2022 г. по описа на СГС, решение № 3939/17.07.2023 г. по в. гр. д. № 12826/2022 г. по описа на СГС, решение № 3764/11.07.2023 г. по в. гр. д. № 10944/2022 г. по описа на СГС, решение № 3868/13.07.2023 г. по в. гр. д. № 62/2023 г. по описа на СГС, решение № 874/22.02.2023 г. по в. гр. д. № 13474/2022 г. по описа на СГС и др.). Нищожните клаузи не могат да бъдат заменени по смисъла на чл. 26, ал. 4 ЗЗД от императивни правила, нито да бъде прието, че частично недействителни са единствено клаузите, отнасящи се до уговорените допълнителни услуги „Фаст“ и „Флекси“. Ако съдът изменя съдържанието на неравноправните и нищожните клаузи, съдържащи се в потребителски договор, това ще навреди на постигането на дългосрочната цел, предвидена в чл. 7 от Директива 93/13/ЕИО, тъй като продавачите и доставчиците биха останали изкушени да използват посочените клаузи, ако знаят, че дори и последните да бъдат обявени за недействителни, договорът все пак ще може да бъде допълнен в нужната степен от националния съд, така че да се гарантират интересите на тези продавачи и доставчици.

Настоящият съдебен състав приема, че в противоречие с правилото на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, задължението за заплащане на пакет допълнителни услуги „Фаст“ и „Флекси“, представляващо разход по смисъла на чл. 19, ал. 1 ЗПК, не е включено в годишния процент на разходите по кредита. Въпреки, че формално в договора е посочен годишен процент на разходите, без включване в него на възнагражденията за процесните допълнителни услуги, ГПР не може да изпълни отредената му функция - да даде възможност на потребителя по ясен и достъпен начин да се запознае с произтичащите за него икономически последици от договора, въз основа на което да вземе информирано решение за сключването му (така Решение № 261440 от 04.03.2021 г. по в.гр.д. № 13336/2019 г. по описа на СГС, II-А въззивен състав и др.).

В аспекта на изложеното, съдът приема, че клаузите, описани в параграф V от Договор за потребителски кредит "Стандарт" № 40008315617/04.03.2022 г., уреждащи допълнителните услуги „Фаст“ и „Флекси“, са нищожни на основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД.

По иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД:

В тежест на ищеца по иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД е да докаже, че е заплатил исковата сума в общ размер на 361,13 лв., от които 341,68 лв. – възнаграждение за допълнителни услуги и 19,45 лв. – такса за предсрочно погасяване, чието възстановяване претендира, че сумите са постъпили в патримониума на ответника, както и че същите са недължими.

Ответникът следва да установи, че е получил сумите на валидно правно основание – валидни и равноправни клаузи от договора.

Разпоредбата на чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД предвижда задължение за всеки, който е получил нещо без основание, да го върне. На връщане подлежи реално полученото. В настоящия случай на доказване подлежат следните факти: размерът на обогатяването на ответната страна и обедняването на ищцовата страна поради получаването на нещо без основание и причинна връзка между обогатяването на ответника и обедняването на ищеца.

Съдът счита, че по делото безспорно се установява, че ответникът е получил от ищеца сума в общ размер на 2 465,49 лева, от които 2 000,00 лв. – главница; 103,77 лв. – възнаградителна лихва; 341,68 лв. – възнаграждение за допълнителни услуги; 0,59 лв. – лихва за просрочие и 19,45 лв. – такса за предсрочно погасяване на кредита. Предвид, че процесният договор за потребителски кредит е нищожен, то съгласно разпоредбата на чл. 23

ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. На ищеца следва да му се възстанови разликата между заплатеното /2 465,49 лв./ и дължимото за връщане – чистата стойност на кредита /2 000,00 лв./.

Ответникът не ангажира доказателства относно наличие на основание да получи сумата, заплатена от ищеца над размера на чистата стойност по кредита, поради което искът по чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД следва да бъде уважен.

Със сумата в размер на 361,13 лв., от които 341,68 лв. – възнаграждение за допълнителни услуги и 19,45 лв. – такса за предсрочно погасяване, ответникът се е обогатил за сметка на ищеца, като е налице причинна връзка между обогатяването на ответника и обедняването на ищеца. Предвид изложеното, недължимо платена, извън размера на чистата стойност по кредита, се явява сума в размер на 465,49 лв. /2 465,49 лв. – 2 000,00 лв./, с оглед на което и съобразявайки диспозитивното начало в гражданския процес /чл. 6 ГПК/, искът се явява основателен и следва да бъде уважен в предявения размер от 361,13 лв., част от вземане в общ размер от 1900,00 лв.

Търсеното парично задължение за главница е дължимо и изискуемо, и като законна последица от това се дължи поисканата законна лихва. В тази връзка следва да се посочи, че едва с допуснатото изменение на иска чрез увеличение на неговия размер, вземането в размер на 361,13 лв. става предмет на спора и от момента на молбата по чл. 214, ал. 1, изр. 3, пр.1 ГПК е налице искане за присъждане на законната лихва върху увеличената част – в този смисъл е решение № 60141/25.11.2021 г. по т. д. № 2022/2020 г. на I т. о. на ВКС. Ето защо законната лихва върху първоначалния размер на главницата от 50,00 лева се дължи, считано от 10.04.2023 г. /датата на депозиране на исковата молба в РС - Плевен/ до окончателното изплащане, а върху увеличения размер от 361,13 лв. – считано от 13.11.2023 г. /депозиране на молбата по чл. 214 ГПК/ до окончателното изплащане.

По отговорността на страните за разноски:

С оглед изхода на спора право на разноски има ищецът. На ищеца следва да се присъдят разноски на основание чл. 78, ал. 1 ГПК в размер на 126,60 лв. - държавна такса.

Ответникът дължи и заплащане на адвокатско възнаграждение при условията на чл. 38, ал. 1, т. 2 вр. ал. 2 от Закона за адвокатурата. Видно от представения по делото договор за правна защита и съдействие, сключен между ищеца Н. Е. П. и Еднолично адвокатско дружество “Д. М.”, вписано в регистър БУЛСТАТ под № *****, за изпълнение на възложената работа адвокатът ще осъществява безплатна правна помощ на възложителя на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАДв. Съгласно чл. 38, ал. 2 ЗАДв., когато адвокатът е оказал безплатна правна помощ, при постановяване на благоприятно решение по спора за представлявания, съдът осъжда насрещната страна да заплати на адвоката възнаграждение в размер, не по-нисък от предвидения в наредбата на Висшия адвокатски съвет по чл. 36, ал. 2 ЗАДв. Предвид горното и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК във вр. чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 1 от ЗАДв., вр. чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в полза на адвокатското дружество, предоставило на ищеца безплатна правна защита в настоящото производство, следва да се присъди възнаграждение в размер на 480 лв., като при определяне на размера съдът взе предвид доказателствата за регистрация на адвокатското дружество по ДДС - л. 25.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА по предявения от Н. Е. П., ЕГН *****, с адрес: /адрес/, срещу *****, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: *****, иск с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД нищожността на клаузите, описани в параграф V от Договор за потребителски кредит "Стандарт" № 40008315617/04.03.2022 г., уреждащи допълнителните услуги “Фаст” и “Флекси”.

ОСЪЖДА *****, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: *****, да заплати на Н. Е. П., ЕГН *****, с адрес: /адрес/, на

основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, сумата 361,13 лева, платена при начална липса на основание, ведно със законната лихва, считано от 10.04.2023 г. /датата на депозиране на исковата молба в РС - Плевен/ до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК *****, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: *****, да заплати на Н. Е. П., ЕГН *****, с адрес: /адрес/, сумата 126,60 лева - разноси за държавна такса.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 2 ЗАдв. *****, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: *****, да заплати на Еднолично адвокатско дружество "Д. М.", вписано в регистър БУЛСТАТ под № *****, с адрес на упражняване на дейността: *****, сумата от 480 лева - адвокатско възнаграждение за безплатно процесуално представителство на ищеца Н. Е. П..

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните

Съдия при Софийски районен съд: _____